

Jonas Sjöstedts inledningstal Vänsterpartiets kongress 2016-05-05

Vänsterpartister. Kongressdeltagare. Kära Örebroare.

Vad roligt att se er alla här! Jag har en hälsning till er alla från en person som verkligen skulle vilja vara här med oss, men som inte kan komma. CH Hermansson önskar er lycka till med kongressarbetet och i kampen för ett rättvist och solidariskt samhälle.

När jag blickar ut över er ombud så ser jag ett tvärsnitt av den svenska befolkningen. Här finns de som sjunger i kör och de, som jag själv, som hellre lyssnar på bluegrass än sjunger själva. Här finns skogsägare, spinninginstruktörer och de som är bra på korsstygn. Vänsterpartister är helt enkelt som folk är mest.

Så vad är det då som gör oss till vänsterpartister?

Jag tror att det som förenar oss är att vi delar en gemensam vision. Vi vill se en värld utan klyftor mellan rika och fattiga. En värld där kvinnor och män behandlas lika. En värld där varje individ är fri att göra sina egna val och att förverkliga sina drömmar och ambitioner. Vi ser vad som står i vägen: kapitalismen och patriarkatet, klassamhället och kvinnors underordning.

Det är i kampen mot dessa motståndare som vi förenas. I ansträngningarna för att få unga med osäkra anställningar att engagera sig fackligt. I skapandet av trygga platser för kvinnor på flykt undan misshandlande män. I arbetet mot rasism. I protester mot skrupelfria storföretag som sätter vinster före miljön.

Våra handlingar avgör vilka vi är. När vi i förhandlingarna med regeringen ser till att alla barn i Sverige ska ha råd med glasögon så säger det något om vilka vi är och vad vi tycker är viktigt. Många av oss har varit aktiva i arbetet för att välkomna flyktingar, det säger också det något om oss.

I kontrast mot andras människosyn blir våra egna värderingar särskilt tydliga. Vi arbetar för ett samhälle där även den som inte fötts med en silversked i mun kan förverkliga sina drömmar. Det finns andra som istället vill vidga klyftorna.

Alla förstår att vi måste göra något åt arbetslöshet och bostadsbrist. Ändå kan högern inte komma på någon bättre lösning än att göra redan fattiga än fattigare genom att sänka deras löner och höja deras hyra. Hur kan det komma sig? Det är uppenbarligen inte fantasi som fattas högern. När det handlar om att slussa pengar från välfärden till skatteparadis så kan de komma på tusentals fiffiga upplägg.

Det handlar om människosyn. Varje människa har såväl goda som dåliga sidor. Vi är både egoister och solidariska. Vi tänker mycket på oss själva och hur vi uppfattas av andra, samtidigt trivs vi bäst i gemenskap och vi berörs av andras utsatthet. Vi är komplexa. Ett bra samhälle ger människor möjlighet att utveckla sina goda sidor, tilliten till andra, omtanke och gemenskap. Högern vill istället tala till våra sämsta sidor. Om de får bestämma ska fattiga jagas med dåliga ekonomiska villkor för att arbeta, medan de rikaste belönas med sänkt skatt för att förmås att arbeta.

Det är därför högern och vänstern drar så olika slutsatser. För oss råder ingen motsättning mellan starka individer och ett starkt samhälle. Tvärtom. Vi inser att jämlika samhällen är bättre samhällen. Det är just när vi har ett starkt skyddsnet som fångar oss ifall vi faller som vi blir fria att leva livet så som vi själva vill. Det är därför vi fortsätter att kämpa för ett samhälle som är tillgängligt för alla oavsett funktionsvariationer. Det är därför vi har höjt underhållsstödet till ensamstående föräldrar och säkrat långsiktig finansiering till kvinnojourer.

Den som inte vet ifall det finns någon mat i kylskåpet när man kommer hem efter skolan har svårare att förverkliga sina drömmar än den som kan räkna med att såväl mellanmål som privat läxhjälp väntar där hemma. Högern ser otrygghet som ett sätt att få folk att anstränga sig mer. Vi tror att trygghet är en bra grund för att människor ska kunna förverkliga sina drömmar. Otrygghet leder till en ofrihet som begränsar oss. I ett jämlikt samhälle där alla kan förverkliga sina drömmar tror jag att vi blir mer olika varandra. I socialismen och feminismen finns en gemensam grundtanke, den om mänsklig frigörelse.

Synen på andra människor är särskilt avgörande i flyktingpolitiken. Sverigedemokrater och delar av borgerligheten gör allt för att framställa människor på flykt som ett hot, som människor som är i grunden annorlunda än oss. Många vänsterpartister har ägnat sin fritid åt att samla in vinterskor, barnleksaker och tv-spel till flyktingar. Samtidigt väljer Sverigedemokraterna att underlätta för mordbrännarna genom att publicera adresserna till planerade flyktingföreläggningar.

Vi är ungefär 500 personer i den här kongressalen. En del av oss är födda här i Sverige och andra har kommit hit någon gång under livet. Flera av oss har flytt hit undan förföljelser. Andra har kommit hit för att jobba eller för att få leva tillsammans med någon de älskar.

När vi planerade kongressen utgick vi förstås från hur många som anmält sig. Men logistiken skulle inte kollapsa om det visade sig att vi blev tio fler än beräknat. En andel som motsvarar de som sökte asyl i Sverige ifjol. Både maten och kaffet skulle nog räcka. Vi skulle lösa det. Vi skulle ta fram extra stolar och koka mer kaffe om det behövdes.

Då är jag mer orolig för vad som skulle hända om vi, efter att vi ordnat mat och boende åt de tio, bestämde oss för att nu får det räcka. Om det kom ett par personer till och vi sa – nu är det nog, det här klarar vi inte. Det spelar ingen roll vad ni flytt ifrån och att ni inte kan återvända. Vi stänger vår dörr och vägrar släppa in er.

Vad gör det med oss när vi väljer att stänga ute ropen från dem där utanför som ber om vår hjälp? Risken är överhängande att vi, för att rättfärdiga vårt beslut, börjar ifrågasätta om de verkligen har anledning att vara här. Att vi, för att kunna försvara våra handlingar inför oss själva, avhumaniserar de medmänniskor vi förvägrat hjälp.

Vi motiverar vårt beslut med att vi vill ha det som förut. Men inget kan någonsin bli som förut. Handlingen att låsa dörren skulle ha förändrat oss. I det ögonblick vi vrider om nyckeln i låset händer något med oss. Så förändras idag Sverige och EU. Det Europa som överger asylrätten, som sätter flyktingbarn i fångläger och som betalar Erdogans Turkiet för att vara gränsvakt, det är inte vårt Europa.

För några veckor sedan träffade jag elever på skolan Kronan i Trollhättan. Besöket gjorde ett starkt intryck på mig. Det påminde mig om vilka krafter som kan sättas i rörelse när en ung man får för sig att det är invandrarnas fel att han inte får något jobb. Och det påminde mig om vilka i vårt land som har haft störst anledning att frukta politiskt våld.

Jag har på sista tiden slagits av hur Sverigedemokraterna medvetet sprider en känsla av undergång och hopplöshet. Ju räddare vi är – desto bättre är det för dem. Därför är det viktigare än någonsin att vi i handling visar att med vänsterpolitik och solidaritet så kan vi skapa ett bättre samhälle för nya och gamla svenskar. När de sprider uppgivenhet och fruktan ska vi väcka hopp.

Om det finns en fråga där vår oro faktiskt är befogad så är det klimatet. Men det finns hopp, bara vi inte väntar med att ta tag i problemen. På den här kongressen ska vi diskutera politiska förslag som kan hejda klimatförändringarna. Förslag som gör livet rikare och friare för fler människor och samtidigt varaktigt förändrar styrkeförhållandena i samhället. En viktig insikt för oss är att vi inte kan rädda klimatet enbart genom att uppmuntra individer att göra andra val. Vi vet att vi också behöver ändra fördelningen och styra kapital och investeringar. Det blir särskilt tydligt i konflikten om vad vi ska göra med Vattenfalls tyska kol. Vad klimatet kräver är tydligt, vi måste avveckla en verksamhet som släpper ut mer koldioxid än hela Sverige. Vattenfalls koltillgångar, är vår mandatperiods stora klimatbeslut. Klimatet är inte till salu.

Sedan vi samlades till kongress senast har vi förhandlat fram flera budgetar med regeringen och vi genomför en rad fina välfärdsreformer. Vid nyår blev mediciner till barn avgiftsfria och grundnivån i föräldraförsäkringen höjdes. Fler anställda i äldreården och avgiftsfri öppenvård för de allra äldsta är andra framgångar. Inför vårens förhandlingar med regeringen krävde vi 10 miljarder till fler anställda i kommuner och landsting. Vi fick igenom vårt krav. Nu kan våra kommunpolitiker anställa fler undersköterskor och socialsekreterare. Vänsterpartiet gör skillnad.

De välfärdsreformer vi fick igenom i höstbudgeten var viktiga. Men vänstermiljarderna till fler anställda som vi drev igenom i vår är en satsning på en helt annan nivå. Det är den största satsningen på välfärden på flera årtionden. Med fler anställda i vården blir arbetsvillkoren rimligare för alla de som drar ett tungt lass på underbemannade akutmottagningar. Vardagen blir mindre tung för alla kvinnor som i dag tvingas bli mammor åt sina mammor när vårdens resurser inte räcker till.

När Socialdemokrater och miljöpartister ska förklara för de rödgröna väljarna att de gör bra saker, så är det våra reformer de lyfter fram. Vi möter en regering som verkar vara rätt nöjd med att få administrera det Sverige borgarna lämnade efter sig. Ska något förändras, så hänger det på oss. Vi visar att det är Vänsterpartiet som har idéerna för framtiden. De nya sociala reformerna. Idéerna som kan göra Sverige till ett jämlikt land.

Vårt inflytande gör Sverige bättre. Det är det faktum att vi förhandlar budgetar med regeringen som gör de beslut vi kommer att fatta under denna kongress till något mer än viljeyttringar och fromma förhoppningar. De beslut vi fattar i detta rum de närmaste dagarna kan mycket väl vara verklighet redan nästa år. Vi är alltid beredda att sätta oss ner med regeringen vid förhandlingsbordet. När resultatet är en politik som stärker välfärden och minskar klyftorna så kan vi ställa oss bakom det. Men när vi inte är överens, som om

flyktingpolitiken, värdlandsavtalet med Nato eller Vattenfall, då är vi i kristallklar opposition. Det är ett sådant parti vi är. Vi genomför viktiga förändringar och vi står för det vi tror på.

Det var med hårt oppositionsarbete under flera år som vi gjorde frågan om vinster i välfärden till en av de stora frågorna i den politiska debatten. Vi utövade en sådan press att högern fann sig tvungna att prata om nackdelarna med ett otyglat vinstintresse i välfärden. Vi fick regeringen att gå med på att ta fram förslag som stoppar vinstjakten i välfärden. Den uppgörelsen är en förutsättning för vårt samarbete om budgeten. Den överenskommelsen ska vi se till att regeringen håller. Nu får vinster i välfärden bara sporadisk uppmärksamhet. Men det kommer snart att förändras. Den stora striden kommer i höst när de skarpa förslagen presenteras. Då ska vi vara redo. Då kommer debatten att starta igen med full kraft. Då tar vi ett stort steg för att ta bort vinstjakten i välfärden.

Vi ska vara kloka när vi tar den striden. Vi ska se vilka som är våra fiender och vilka som är våra allierade. Svenska kyrkan som driver fina hospice är inte våra motståndare. Den kooperativa förskolan ska vara på samma sida som oss i den här konflikten. Det är riskkapitalisterna som är våra motståndare. Det är profitörerna och vinstjakten i välfärden som ska bort.

Vi har fått med oss regeringen på flera viktiga välfärdsreformer. Men att få dem att på allvar omfördela från de som har det gott ställt till de som har det knapert har visat sig svårare. Trots att Socialdemokraterna kritiserade varje sänkning av skatterna för de rika som den borgerliga regeringen genomförde, så tvekar de idag inför att riva upp dem. Därför har Sverige idag en omvänd fördelningspolitik. Oavsett om det gäller reseavdrag, rut- och rotavdrag eller ränteavdrag så utnyttjas de främst av de som tjänar mest. Det är i Vellinge och Danderyd som de stora bidragstagarna bor. Vi har inget emot omfördelning, men vi tycker att det är rimligare att ta från de rika och ge till de fattiga än tvärtom. Vi har för många sheriffer från Nottingham och för få Robin Hood i svensk politik.

Idag gör Vänsterpartiet dubbel nytta. Det är vi som kan få regeringen att bedriva rödgrön politik på riktigt. Vi fick bara 5,7 procent i förra riksdagsvalet. Sedan dess har stödet för oss vuxit. Nästa gång ska vi få fler röster. Men i förhållande till våra mandat så har inga väljare haft så stort inflytande på politiken som de som röstade på Vänsterpartiet. Det är inte bara så att vi genomför bra vänsterpolitik, vi utövar ett tydligt gott inflytande på andra. Vill man försäkra sig om att sossar ska vara röda och miljöpartister ska vara gröna – då är en röst på Vänsterpartiet den bästa försäkring man kan ta.

Samtidigt är vi riksdagens viktigaste oppositionsparti. Det är oss som Natomotståndarna kan lita på. Det är vi som driver på för feministiska reformer. Det är vi som varken säljer ut våra gröna värderingar eller Vattenfalls kolgruvor. Det är vi som står upp för asylrätten - även när det blåser.

Vi måste både bli starkare i debatten och visa att progressiva rödgröna förändringar är möjliga, förändringar som märks i folks vardag. Om vi får debatten att handla om våra frågor – inte om SDs rasistiska gnäll – då lägger vi grunden för ett bra vänsterval 2018.

Partivänner, feminister och socialister,

Nu väntar dagar fyllda av hårt arbete och koncentration. Det enda jag vet som är mer krävande än en kongress är att ordna födelsedagskalas för mina tvillingar, men det är också en

av mycket få saker som är roligare än en partikongress. Jag ser fram att få arbeta tillsammans med er under fyra dagar. Nu lägger vi grunden för ett rättvisare Sverige och för en valframgång 2018.

Härmed förklarar jag Vänsterpartiets 41:a kongress för öppnad.